Väiksemad kohtuvaidlused

Estonia

Artikli 25 lõike 1 punkt a – Pädevad kohtud

Euroopa väiksemate kohtuvaidluste menetluses teeb Eestis otsuse kohtualluvuse järgi pädev maakohus.

Artikli 25 lõike 1 punkt b – Sidevahendid

Vastavalt määruse artikli 4 lõikele 1 on Eestis Euroopa väiksemate kohtuvaidluste menetluses lubatud ja kohtutele kättesaadavad sidevahendid käsipost, post, faks ja elektroonilised edastuskanalid. Dokumentide esitamisel tuleb järgidatsiviilkohtumenetluse seadustiku §-des 334-336 sätestatud vorminõudeid. Nende sätete kohaselt tuleb avaldus esitada kohtule selgesti loetavas masina- või arvutikirjas A4 formaadis. Selle all on silmas peetud omakäeliselt allkirjastatud vormis dokumente. Seaduse kohaselt esitavad menetlusosalised võimaluse korral kohtule kirjalikult esitatud menetlusdokumendid lisaks ka elektrooniliselt. Siin on silmas peetud lihtsa e-kirja saatmist ilma vajaduseta seda digitaalselt allkirjastada või muul viisil autentida, lihtsustamaks kohtute tööd dokumentide käitlemisel.

Juhul kui dokumendid edastatakse faksi teel või elektronpostiga selleks ettenähtud aadressil või muus kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis, tuleb kirjaliku dokumendi originaal kohtule üle anda viivitamata pärast seda, kuid hiljemalt asja arutamisel kohtuistungil või kirjalikus menetluses dokumentide esitamise tähtaja jooksul. Sellisel juhul loetakse, et kirjaliku avalduse või kaebuse esitamiseks antud tähtajast on kinni peetud.

Kohtule võib avaldusi ja muid dokumente, mis peavad olema kirjalikus vormis, esitada ka elektroonilises vormis juhul, kui kohus saab esitatud dokumendi välja trükkida ja dokumendist teha koopiaid. Dokument peab sel juhul olema varustatud saatja digitaalallkirjaga või edastatud muul sellesarnasel turvalisel viisil, mis võimaldab saatja tuvastada. Elektrooniline dokument loetakse kohtule esitatuks, kui see on salvestatud kohtudokumentide vastuvõtmiseks ettenähtud andmebaasi. Elektroonilise dokumendi kohtule edastamise täpsema korra ja dokumendiformaatidele esitatavad nõuded on justiitsminister kehtestanud määrusega.

Kohus võib menetlusosalise elektronpostiga esitatud avalduse või muu menetlusdokumendi lugeda piisavaks ka juhul, kui see ei ole kas omakäeliselt allkirjastatud või varustatud digitaalallkirjaga, kui kohtul ei ole kahtlust saatja isikus ja dokumendi saatmises, eriti kui samalt elektronposti aadressilt on kohtule sama asja menetluses sama menetlusosalise poolt varem esitatud digitaalallkirjaga dokumente või kui kohus on nõustunud, et talle võib avaldusi või muid dokumente esitada ka sellisel viisil.

Elektrooniliseks edastamiseks peetakse ka avalduse esitamist selleks loodud infosüsteemi kaudu (e-toimiku menetlemise infosüsteem), mis on kättesaadav aadressil https://www.e-toimik.ee/. Kui avaldus esitatakse e-toimiku menetlemise infosüsteemi kaudu, ei või seda esitada e-posti teel, välja arvatud mõjuval põhjusel. Justiitsminister on kehtestanud portaali vahendusel esitatavate dokumentide loetelu määrusega.

Euroopa väiksemate kohtuvaidluste menetluses võib kohus kalduda kõrvale menetlusdokumentide kättetoimetamise ja menetlusosaliste esitatavate dokumentide vorminõuete kohta seaduses sätestatust, välja arvatud hagi kostjale kättetoimetamisel.

Artikli 25 lõike 1 punkt c – Asutused või organisatsioonid, kes pakuvad praktilist abi

Euroopa väiksemate nõuete menetluse kohta saab praktilist abi kohtute kantseleist.

Artikli 25 lõike 1 punkt d – Elektroonilised kättetoimetamisviisid ja sidevahendid ning nende kasutamisega nõustumise vahendid

Elektroonilistest kättetoimetamisviisidest ja sidevahendistest on Eesti kohtutele kättesaadavad ning lubatavad avalik e-toimik (https://www.e-toimik.ee/), dokumentide kättetoimetamine e-posti või faksi vahendusel.

Kui kohus toimetab menetlusdokumendi kätte avaliku e-toimiku menetlemise infosüsteemi kaudu, siis edastab kohus saajale dokumendi kättesaadavaks tegemise kohta teavituse:

kohtule avaldatud elektronpostiaadressile või telefoninumbrile;

füüsilisest isikust ettevõtja või juriidilise isiku kohta Eestis peetava registri infosüsteemis registreeritud elektronpostiaadressil või telefoninumbril;

adressaadi ja tema seadusliku esindaja rahvastikuregistrisse kantud elektronpostiaadressil või telefoninumbril;

muus riigi andmekogus, mille andmebaasist on kohtul võimalik ise elektroonilise päringu tegemisega andmeid kontrollida, oleval adressaadi ja tema seadusliku esindaja elektronpostiaadressil või telefoninumbril;

Eesti isikukoodi olemasolu korral adressaadi ja tema seadusliku esindaja elektronpostiaadressil isikukood@eesti.ee (tsiviilkohtumenetluse seadustiku § 3111 lg 1).

Kohus võib teavituse dokumendi kättesaadavaks tegemise kohta edastada ka avalikust arvutivõrgust leitud telefoninumbril, elektronpostiaadressil, virtuaalse sotsiaalvõrgustiku oletataval kasutajakonto lehel või muu virtuaalse suhtluskeskkonna lehel, mida avalikus arvutivõrgus avaldatud teabe kohaselt võib adressaat eeldatavasti kasutada või millel edastatud teave võib eeldatavasti jõuda adressaadini. Kohus avaldab adressaadi oletataval virtuaalse sotsiaalvõrgustiku kasutajakonto lehel või muu virtuaalse suhtluskeskkonna lehel teavituse võimaluse korral viisil, mille kohaselt teavitus ei ole muule isikule peale adressaadi nähtav. Menetlusdokument loetakse kätte toimetatuks, kui saaja avab selle infosüsteemis või kinnitab infosüsteemis selle vastuvõtmist dokumenti avamata, samuti siis, kui seda teeb muu isik, kellel saaja võimaldab infosüsteemis dokumente näha. Dokumendi kättetoimetamise registreerib infosüsteem automaatselt.

Kui saajal ei ole eeldatavasti võimalik e-toimiku menetlemise infosüsteemi kasutada või infosüsteemi kaudu kättetoimetamine ei ole tehniliselt võimalik, võib kohus toimetada saajale menetlusdokumendi elektrooniliselt kätte ka e-posti vahendusel või faksiga. Menetlusdokument loetakse sellisel juhul saajale kättetoimetatuks, kui saaja kinnitab kirjalikult, faksi teel või elektrooniliselt menetlusdokumendi kättesaamist. Kinnituses tuleb märkida dokumendi kättesaamise kuupäev ning kinnituse peab olema allkirjastanud saaja või tema esindaja. Elektrooniline kinnitus peab olema varustatud saatja digitaalallkirjaga või edastatud muul sellesarnasel turvalisel viisil, mis võimaldab tuvastada saatja ja saatmise aja, välja arvatud juhul, kui kohtul ei ole põhjust kahelda, et digitaalallkirjastamata kinnituse on saatnud saaja või tema esindaja. Kohtule võib elektroonilise kinnituse saata elektronposti teel, kui saaja elektronpostiaadress on kohtule teada ning võib eeldada, et volitamata isikul puudub sellele juurdepääs, samuti juhul, kui kohus on juba sama kohtuasja käigus sellel elektronpostiaadressil dokumente edastanud või kui menetlusosaline on ise avaldanud kohtule oma elektronpostiaadressi.

Eelneva nõusoleku andmine elektroonilise kättetoimetamise kasutamiseks on võimalik anda e-toimiku menetlemise infosüsteem kaudu, e-posti teel või faksi vahendusel. Sellise nõusoleku võib kohtule esitada näiteks koos Euroopa väiksemate nõuete menetluse avaldusega või koos vastusega sellele.

Artikli 25 lõike 1 punkt e – Isikud või kutsealade esindajad, kellel on seadusjärgne kohustus nõustuda elektrooniliste sidevahendite abil toimuva dokumentide kättetoimetamise või muu kirjaliku suhtlusega

Advokaatidele, notaritele, kohtutäituritele, pankrotihalduritele ja riigi- või kohaliku omavalitsuse asutusele tuleb menetlusdokument kätte toimetada üldjuhul elektrooniliselt e-toimiku infosüsteemi kaudu. Muul viisil kättetoimetamine on lubatud vaid mõjuval põhjusel. Teiste isikute puhul pole seaduses kohustuslikku kättetoimetamise viisi ette nähtud.

Artikli 25 lõike 1 punkt f – Riigilõiv ja makseviisid

Euroopa väiksemate nõuete avalduse esitamisel maakohtusse tuleb tasuda riigilõivu. Selle suurus määratakse kindlaks tsiviilasja hinna järgi, mis omakorda määratakse kindlaks nõutava rahasummaga. Tsiviilasja hinna arvutamisel tuleb liita põhinõude summa kõrvalnõuete summaga. Kui Euroopa väiksemate nõuete avalduses soovitakse viivise väljamõistmist, mis pole avalduse esitamise seisuga sissenõutavaks muutunud, tuleb rahasummale liita lisaks summa, mis vastab ühe aasta eest arvestatud viivise summale. Riigilõivu suurus määratakse kindlaks saadud lõpliku rahasumma järgi (tsiviilasja hind) ning riigilõivuseaduse § 59 lg 1 lisas 1 oleva tabeli järgi.

Kohtuotsuse läbivaatamise avalduselt (kaja) tuleb tasuda kautsjoni. Kautsjonina tasutakse summa, mis vastab riigilõivule poolelt hagihinnalt. Riigilõivu suurus ei tohi jääda alla 100 euro ning ületada 1500 eurot.

Apellatsioonkaebuse esitamisel tuleb tasuda riigilõivu sama palju, kui tuli tasuda Euroopa väiksemate nõuete avalduse esialgsel esitamisel maakohtule, arvestades apellatsioonkaebuse ulatust.

Kassatsioonkaebuse ja teistmisavalduse esitamisel tuleb tasuda samuti kautsjoni. Kautsjonina tasutakse üks protsent tsiviilasja hinnast, arvestades kaebuse ulatust, kuid mitte alla 100 euro ja mitte üle 3000 euro.

Määruskaebuse esitamisel ringkonnakohtusse või Riigikohtusse tuleb tasuda riigilõivu 50 eurot.

Riigilõivu on võimalik tasuda pangaülekandega Rahandusministeeriumi pangakontodele, mis on leitavad kohtute kodulehelt.

Kõikidel juhtudel tuleb riigilõiv tasuda enne avalduse esitamist. Koos avaldusega tuleb kohtule esitada riigilõivu tasumist tõendav dokument või andmed, mis võimaldavad riigilõivu tasumist kohtul kontrollida (näiteks makse tasumise kuupäev, summa suurus, kes makse teostas jne).

Artikli 25 lõike 1 punkt g – Edasikaebamismenetlus ja pädev kohus, kellele edasikaebus esitada

Euroopa väiksemate kohtuvaidluste menetluse raames tehtud kohtuotsuse peale on võimalik kaevata **apellatsioonmenetluse** korras.

Juhul, kui hagihind ei ületa summat, mis arvestatuna põhinõudelt vastab 2000 eurole ja koos kõrvalnõuetega 4000 eurole, võib maakohus otsuses märkida, et annab loa edasikaebamiseks. Sellise loa annab kohus eelkõige juhul, kui apellatsioonikohtu lahend on maakohtu arvates vajalik ringkonnakohtu seisukoha saamiseks mingi õigusnormi kohta. Juhul, kui maakohtu otsuses luba ei ole antud, võib esitada ringkonnakohtule küll apellatsioonkaebuse, kuid ringkonnakohus võtab kaebuse menetlusse üksnes juhul, kui maakohtu otsuse tegemisel on selgelt ebaõigesti kohaldatud materiaalõiguse normi või on selgelt rikutud menetlusõiguse normi või on selgelt ebaõigesti hinnatud tõendeid ja see võis oluliselt mõjutada lahendit.

Apellatsioonkaebus esitatakseringkonnakohtule, kelle tööpiirkonnas asub Euroopa väiksemate kohtuvaidluste menetluses lahendi teinud maakohus.

Apellatsioonkaebuse võib esitada 30 päeva jooksul, alates otsuse apellandile kättetoimetamisest, kuid mitte hiljem kui viie kuu möödumisel esimese astme kohtu otsuse avalikult teatavakstegemisest. Juhul kui maakohtu otsus tehti ilma kirjeldava ja põhjendava osata ning menetlusosaline taotles maakohtult selle täiendamist kirjeldava ja põhjendava osaga, hakkab apellatsioonitähtaeg kulgema uuesti kulgema tervikotsuse kättetoimetamisest. Apellatsioonkaebust ei või esitada, kui mõlemad pooled on apellatsioonkaebuse esitamise õigusest kohtule tehtud avalduses loobunud.

Apellatsioonimenetluses tehtud kohtuotsuse peale võib esitada Riigikohtule **kassatsioonkaebuse** (tsiviilkohtumenetluse seadustiku 66. ptk). Menetlusosaline võib esitada kassatsioonkaebuse Riigikohtule juhul, kui ringkonnakohus on oluliselt rikkunud menetlusõiguse normi või ebaõigesti kohaldanud materiaalõiguse normi.

Kassatsioonkaebuse võib esitada 30 päeva jooksul otsuse menetlusosalisele kättetoimetamisest alates, kuid mitte pärast viie kuu möödumist ringkonnakohtu otsuse avalikult teatavakstegemisest. Kassatsioonkaebust ei saa esitada, kui mõlemad pooled on kaebuse esitamise õigusest kohtule tehtud avalduses loobunud.

Jõustunud kohtuotsuse läbivaatamiseks võib erandkorras menetlusosalise avalduse alusel teatud uute asjaolude ilmsikstulekul esitada tsiviilkohtumenetluse seadustiku 68. peatükis sätestatud korras Riigikohtule **teistmisavalduse**. Teistmisavalduse võib esitada kahe kuu jooksul teistmise aluse olemasolust teadasaamisest alates. Teistmisavalduse võib esitada põhjusel, et menetlusosaline ei olnud menetluses esindatud, esitada kahe kuu jooksul alates päevast, millal menetlusosalisele, tsiviilkohtumenetlusteovõimetu poole puhul aga menetlusosalise seaduslikule esindajale lahend kätte toimetati. Seejuures ei arvestata avalikku kättetoimetamist. Teistmisavaldust ei või esitada, kui kohtulahendi jõustumisest, mille teistmist nõutakse, on möödunud viis aastat. Teistmisavaldust ei või esitada põhjusel, et pool ei olnud menetluses osalenud või esindatud või tsiviilkohtumenetluse seadustiku § 702 lõike 2 punktis 8 nimetatud juhul, kui kohtulahendi jõustumisest on möödas kümme aastat.

Artikli 25 lõike 1 punkt h – Läbivaatamise taotlemise menetlus ja läbivaatamiseks pädevad kohtud

Kohtuotsuse läbivaatamise menetlus vastab tsiviilkohtumenetluse seadustikus olevale **kaja** menetlusele (tsiviilkohtumenetluse seadustiku § 415).

Kohtuotsuse läbivaatamise avaldus tuleb esitada kohtule, kes tegi Euroopa väiksemate nõuete avalduse osas kohtuotsuse. Avaldus tuleb esitada kirjalikult ning see peab sisaldama: viidet, millise otsuse läbivaatamist soovitakse; avaldust, et soovitakse kohtuotsuse läbivaatamist; asjaolud ning põhistus, miks kohtuotsus tuleb läbi vaadata. Seejärel toimetab kohus avalduse vastaspoolele kätte ning määrab talle tähtaja seisukoha esitamiseks. Avalduse lahendab kohus kirjaliku määrusega. Vajadusel lahendatakse kaja kohtuistungil. Avalduse rahuldamise korral menetlus taastatakse ja Euroopa väiksemate nõuete avalduse menetlus jätkub olukorras, milles see oli enne tagaseljaotsuse põhjustanud toimingu tegemata jätmist. Määruse peale, millega kohus lükkab kohtuotsuse läbivaatamise avalduse tagasi, on õigus esitada määruskaebus ringkonnakohtule. Määruskaebuse kohta tehtud ringkonnakohtu määruse peale saab Riigikohtule edasi kaevata üksnes juhul, kui ringkonnakohus jättis määruskaebuse rahuldamata.

Artikli 25 lõike 1 punkt i – Aktsepteeritavad keeled

Määruse artikli 21a punkti a alusel on aktsepteeritud keeled eesti keel ja inglise keel.

Artikli 25 lõike 1 punkt j – Ametiasutused, kelle pädevusse kuulub täitmine

Eestis täidavad Euroopa väiksemate kohtuvaidluste menetluses tehtud lahendeid vabakutselised kohtutäiturid. Avaldus täitemenetluse alustamiseks esitatakse võlgniku elu- või asukoha või vara asukoha järgsele kohtutäiturile. Kohtutäiturite büroode nimekiri on kättesaadav Kohtutäiturite ja Pankrotihaldurite Koja veebilehel.

Juhul, kui Euroopa väiksemate kohtuvaidluste menetluses tehtud lahendi peale on esitatud apellatsioonkaebus, kohaldab määruse artiklis 23 sätestatud meetmeid ringkonnakohus, kuhu apellatsioonkaebus esitati. Kaja esitamisel tuleb avaldus meetmete kohaldamiseks esitada kaja lahendavale kohtule.

Juhul, kui apellatsioonkaebust veel esitatud pole, kohaldab määruse artiklis 23 nimetatud meetmeid asjas lahendi teinud kohus. Määruse artikkel 23 punktis c nimetatud meetme rakendamiseks on pädev maakohus, kelle tööpiirkonnas täitemenetlus toimub või peaks toimuma.Täitemenetluse seadustiku §-s 46 sätestatud juhtudel võib täitemenetluse peatamise otsustada lisaks kohtule ka täitemenetlust läbiviiv kohtutäitur.

Viimati uuendatud: 29/03/2022

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.